

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук Орловської Ірини Григорівни на дисертацію Солов'я Олексія Миколайовича «Адміністративно-правове регулювання штабної діяльності в органах внутрішніх справ України», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Життя, здоров'я, честь і гідність людини і громадянина є первинними цінностями, які мають забезпечуватися суб'єктами публічної адміністрації. Невід'ємною складовою публічної адміністрації є посадові особи та підрозділи органів внутрішніх справ (Національна поліція України, Національна гвардія України, Державна прикордонна служба України, Служба цивільного захисту, Служба безпеки України, а також їх служби, відділи, відділення, сектори та групи), які забезпечують правоохоронну функцію держави та вирішують у терміновому порядку невідкладні потреби громадян у випадку природних і техногенних катастроф. Похідними у цьому аспекті є забезпечення правопорядку (громадського порядку і громадської безпеки), захист органами внутрішніх справ права власності, надання особам невідкладних адміністративних послуг – гасіння пожеж, захист від паводків, інших природних, техногенних катастроф, наслідків російсько-терористичної агресії. Незадоволеність громадян України рівнем забезпечення їх прав, свобод та законних інтересів є наслідком значних недоліків у плануванні та налагодженні взаємодії між різними службами і підрозділами органів внутрішніх справ, практично відсутності у цій сфері нормативного регулювання, що обґрунтовує актуальність аналізованого дослідження

Викладені аргументи переконують в актуальності та своєчасності дисертації на тему «Адміністративно-правове регулювання штабної діяльності в органах внутрішніх справ України», що в сьогоденних умовах є комплексним та вагомим науковим дослідженням.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Структура повністю відповідає цілям і задачам дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямувань. Структурно дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Викликає схвалення здійснений науковцем аналіз значної кількості законів, підзаконних розпорядчих та процесуальних актів, нормативно-правових актів окремих зарубіжних країн, наукової літератури вітчизняних та зарубіжних авторів. Усе це вказує на ґрунтовність підходу до розкриття теми дослідження та належний рівень обґрунтованості зроблених висновків та рекомендацій.

Досягнення поставленої мети було здійснено за допомогою загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження. Усі методи використано у взаємному зв'язку та органічно поєднано один з одним.

Висновки та пропозиції було сформульовано дисертантом Соловей О. М. на підставі наукових праць національних і зарубіжних науковців у галузі теорії держави і права, адміністративного права, філософії права, конституційного права, порівняльного правознавства.

У вступі здійснюється обґрунтування вибору теми дослідження, зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, надано відомості щодо їх упровадження та апробації, а також щодо кількості

публікацій, у яких відображено основні положення дисертаційного дослідження.

3. Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендацій щодо їх можливого використання

Рецензована дисертація має теоретичне та практичне значення для розвитку науки адміністративного права та для удосконалення визначення особливостей адміністративно-правового статусу штабів органів внутрішніх справ України. Структура та зміст дисертації в цілому відповідає її назві. Автор дисертації у повній мірі дослідив питання, визначені метою та завданнями роботи. Викладені у дисертації авторські ідеї створюють методологічне підґрунтя для подальших досліджень означеної проблематики. У дисертації автором сформульовано ряд висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вирішення наукової проблеми, яка полягає у розв'язанні питань адміністративно-правового регулювання штабної діяльності в органах внутрішніх справ України.

Отримані дисертантом наукові результати характеризуються не лише науковою новизною, але й практичним значенням, адже автором сформульовані конкретні пропозиції щодо вдосконалення як законодавства, так і організації роботи суб'єктів публічного адміністрування у сфері штабної діяльності в органах внутрішніх справ України (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права). Практична цінність робота зумовлена розробленням автором пропозицій для удосконалення функціонування органів управління у сфері штабної діяльності, вдосконалення їх взаємодії, для подальшого реформування органів внутрішніх справ України (додаток Е до дисертації та акт впровадження Головного управління поліції в Херсонській обл.) .

Також основні положення дисертації були використані у навчальному процесі – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни

«Адміністративне право України», при підготовці відповідних підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій (акт впровадження Херсонського факультету Одеського державного університету МВС України).

4. Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій

Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

Дисертант обґрунтовує поділ органів внутрішніх справ суверенних держав в залежності від рівня централізації штабної діяльності, дотримання прав і свобод громадян та забезпечення правопорядку на три основні категорії: «нульова» – коли в органах внутрішніх справ формально відсутні штабні підрозділи (США); «м'яка» – коли в умовах звичайного стану до компетенції штабів відносяться повноваження щодо планування, координації і контролю та аналітично-інформаційна робота (Великобританія, Федеративна Республіка Німеччина, Грузія, Ізраїль); «жорстка» – коли компетенція штабних підрозділів пронизує вертикаль органів внутрішніх справ питань, що є одним із чинників тоталітарних режимів (Білорусія, Казахстан);

Доцільним з наукової точки зору є дослідження структури органів внутрішніх справ як об'єкта адміністративно-правового регулювання штабної діяльності, до якої віднесено: Головний штаб органів внутрішніх справ та підпорядковані йому прямо чи опосередковано штабні підрозділи Національної поліції, Національної гвардії та Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Служби безпеки України.

Вважаємо, що заслуговує на схвальний відгук підхід дисертанта до формулювання концептуальних засад, щодо підвищення ефективності діяльності органів внутрішніх справ України, через запровадження

(відновлення) системи штабів органів внутрішніх справ на чолі з Головним штабом, що має здійснювати «м'яке» публічне адміністрування всієї системи шляхом збору, обробки й аналізу інформації, планування, взаємодії, контролю та підготовки пропозицій керівникам з найбільш важливих питань, які виникають у сфері внутрішніх справ з метою забезпечення ефективного служіння правоохоронних органів народу України, своєчасного і достатнього надання допомоги фізичним і юридичним особам в умовах надзвичайних ситуацій.

Отже, елементи наукової новизни сформульовані коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

5. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Основні положення та результати дисертації відображено в семи наукових статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях України та зарубіжжя. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення і висновки були оприлюднені дисертантом на трьох науково-практичних конференціях: (м. Одеса, Україна, 11-12 грудня 2015 р.), Правова держава: напрямки та тенденції її розбудови в Україні (м. Одеса, Україна, 13-14 травня 2016 р.), Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 7-8 квітня 2017 р.).

Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження наукових ступенів. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей дисертанта, в яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень,

повною мірою вказують, що дисертація пройшла належну апробацію та є самостійною науковою працею, що має завершений характер. Ознайомлення з текстом автореферату дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом він відповідає вимогам, що ставляться МОН України. У тексті автореферату відображено основні положення, зміст, результати і висновки здійсненого дисертаційного дослідження. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

6. Дискусійні положення і зауваження по дисертації

По перше - у своїй роботі дисертант розподіляє за юридичною природою адміністративно-правове регулювання штабної діяльності в органах внутрішніх справ України та вказує, що воно відображає внутрішню особливість та зовнішнє вираження такої діяльності. Однак, поза увагою залишає конкретизацію такого вираження.

По-друге - дисертантом вказано, що дисциплінарна (адміністративна) відповідальність посадових осіб штабних підрозділів органів внутрішніх справ носить спеціальний характер і залежить від того, до якого штабного підрозділу вони відносяться: Національної поліції, Національної гвардії, Державної прикордонної служби України, посадових осіб служби цивільного захисту або Служби безпеки України. Але далі, по тексту роботи, не описується цей спеціальний характер відповідальності, більш детальний аналіз якого тільки б позитивно відобразилося на дослідженні.

По-третє, у своїй роботі дисертант пропонує внести зміни до чинного законодавства та створити при МВС України Головний штаб, якому б підпорядковувались регіональні штабні підрозділи, однак, виникає питання, а чи не відбудеться «монополізація» кадрів та чергове роздуття штатів.

Проте, вищевказані зауваження вказують про широке та комплексне монографічне дослідження, яке розв'язує значне коло питань сучасної юриспруденції.

7. Висновки

Виходячи з вищевикладеного зазначимо, що за актуальністю, повнотою та доступністю викладення наукового матеріалу, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю і достовірністю, науковою і практичною цінністю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях, за оформленням та обсягом автореферату, дисертація на тему «Адміністративно-правове регулювання штабної діяльності в органах внутрішніх справ України» відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, а її автор – Соловей Олексій Миколайович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент

доцент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини "Україна",
кандидат юридичних наук

І. Г. Орловська

УНІВЕРСИТЕТ "УКРАЇНА"

Власноручний підпис

ЗАСВІДЧУЮ

